

Aynı Anda İki Kişiyi Âşık Olunabilir Mi?

Aşk, bilinmezlerle dolu fantastik labirentlerin içindeki riskli, heyecanlı ve belirsiz, masalsi bir yolculuktur. İnsan bu yolculuğa çıkarak aşkın büyüüne kapılmak için sonsuz bir istek duyar. Peki ayakları yerden kesen aşk, aynı anda birden fazla kişiye duyulabilir mi?

SEVGİ VE AŞK ARASINDAKİ FARK

Kadın-erkek arasında yaşanan ve çok güçlü bir duygu olan aşkı, “doğa aşkı”, “meslek aşkı” gibi deyimlerde tutku ve aşırı sevgi anlamında kullanılan “aşk” sözcüğünden ayırt etmek için “romantik aşk” olarak adlandırabiliriz. Bu anlamıyla “aşk” ile “sevgi” arasındaki en keskin ve net ayrım “aynı anda” olma kavramı açısındandır. İnsan aynı anda birden fazla kişiyi sevebilir ama tek bir kişiye âşık olur. Birçok kişiye duyduğumuz sevginin hiçbiri diğerini geçersiz kılmaz. Örneğin, annemize olan sevgimiz babamızı daha az sevmemiz ya da hiç sevmememiz anlamına gelmez. Buna karşılık, bir partnere karşı duyulan aşırı sevgi ve bağlılık duygusu olarak bilinen aşk, iki kişi arasında yalıtılmış bir duygudur, ikinin birleşerek tek olma durumudur, üçüncü kişinin varlığı diğer ikisi arasındaki aşkı yok eder, geçersiz kılar. İnsan birçok kez âşık olabilir ama bu aynı anda olmaz. Yani aynı anda iki kişiye âşık olmak aşk duygusunun doğası gereği olası değildir, aynı anda birden çok kişiye duyulan şey sevgidir. Aşk ve sevgi iç içe geçmiş duygular olmaları nedeniyle çoğunlukla aynı anlama geldikleri düşünülür oysa aşk ve sevgi arasında siyah ve beyaz arasındaki kadar net bir ayrım vardır. Şimdi sevgi ve aşk arasındaki farkların bazılarını değinelim.

SEVGİ ÇOĞUL, AŞK TEKİLDİR

Sevgi çoğul, yani kolektif bir duygudur, teklik, tekillik içermez, aynı anda birçok kişiyi, olguyu ya da kavramı sevebilmeyi içerir. Kimse yaşamında sadece tek bir şeyi sevmez. Oysa aşk tekil bir duygudur. İnsan âşık olduğu bir kişiden vazgeçmeden başka birine âşık olamaz. Dolayısıyla aşk aynı zamanda bir vazgeçistir. Birini sevmek için başka birine olan sevgimizden vazgeçmemiz gerekmez ama aşk ancak birine olan aşkımdan vazgeçtiğimizde başka birine yönelebilir.

SEVGİ BAĞIMSIZLIK, AŞK BAĞIMLILIKTIR

Sevgi yalnızca bir tek kişiyle sınırlı kalmaz, paylaşılır ve paylaşıldıkça artar. Sevgi, seven ile sevilen arasındaki sınırların ve bağımsızlığın korunduğu bir duygudur. Erich Fromm’un vurguladığı gibi “Sevgi, kişinin kendi bütünlüğünü, bireyselliğini koruma koşuluyla birleşmedir. Sevgi insanın içindeki aktif bir güçtür; insanları birbirinden ayıran duvarları yıkan, onu başkalarıyla birleştiren bir güçtür; sevgi, yalıtım ve ayrılık duygusunun üstesinden gelmesini, buna karşılık kendisi olmasını, kendi bütünlüğünü korumasını mümkün kılar. Sevgide, iki varlığın bir olması, yine de iki kalması gibi bir paradoks ortaya çıkar.” Aşk himaye edilmek, anlam ve önem kazanmak, bir başkasının içinde erimek, hem öteki olmak hem ötekini kendin yapmaktır. Bu anlamıyla aşk bir bağımlılıktır.

SEVGİ BİLİNÇLİ, AŞK BİLİNÇSİZDİR

Sevgi, bilme, tanıma, kabul etme eylemlerinin sonucunda oluşur çünkü tanımadığımız, bilmediğimiz bir kişiyi sevemeyiz. Birini tanıdıkça sever, sevdikçe daha çok tanırız. Diğer bir ifadeyle emek gerektiren sevgi, bilinçli bir seçimdir. Birini mantığımızı kullanarak seçer, tanır ve severiz. Sevdığımız kişiyi eksiklerinin farkında olarak severiz ve onu niye sevdiğimizi biliriz. Oysa aşk, bilinçsiz ve tartışmasız bir kabul ve onay ile hiç tanımadığımız bir kişiye karşı hissedebildiğimiz bir arzu ve tutkudur. Âşık olduğumuz kişinin kusurlarını görmeyiz, bununla da kalmaz o kişiyi kusursuz bir idol olarak algılarız ve ona neden âşık olduğumuzun bilinç düzeyinde farkında olmayız. Ancak insan karar vererek âşık olamaz ama karar vererek sevebilir.

ŞEHVETE BULANMIŞ AŞK, ŞEFKATE BULANMIŞ SEVGİ

Sevgi bir süreçtir, kimse kimseyi görür görmez sevmez. Oysa arzunun fitilini ateşlediği aşk, görür görmez olabilir. Aşk, seks, duygu ve değerlerin toplamı olan bir yatırımdır. Aşkta cinsel istek, zevkin arayışıdır ve her zaman bir ötekine odaklanır. Bu zevk arayışı, ötekinin ele geçirildiği, öteki tarafından da ele geçirilmiş olunan ve iki tarafın birbirine nüfuz ettiği duruma ulaşmaya çalışır. Şehvete bulanmış aşkta duyulan arzu ve tutkunun sonucu olarak seks vazgeçilmez bir bileşendir. Jose Ortega Gasset'in söylediği gibi "Duygusal bir etkinlik olarak sevgi, bir yanda tüm zihinsel işlevlerden, algılama, düşünme, inceleme, anımsama, imgelemeden, öte yanda da çoğu zaman karıştırıldığı arzudan ayrılır. İnsan susadığı zaman bir bardak suyu arzu eder ama onu sevmez. Kuşkusuz arzular sevgiden doğar, ama sevginin kendisi arzu değildir." Şefkate bulanmış sevgi cinsellik içermez. Çünkü şehveti seven seks ile şefkat ateş ile su gibidir, bir arada bulunamazlar. Ancak uzun evliliklerde yıllar içinde seks ve şehvet ikinci plana düşer. Aşk, şehvet, sevgi ve dostlukla başlayan evlilikte önceliğin sadece şefkate bulanmış sevgi olarak kalması yıkıcı sonuçlara sebep olabilir. Oysa şehvete bulanmış aşk, cinsel istek ve erotik özlem çiftlerin temel bağı olmalıdır. Aşk zamanla bitse ve sevgiye dönüşse bile, bu sevgi şefkate değil, şehvete bulanmış olmalıdır. Uzun soluklu ilişkilerde şehvetin dört ilkesi vardır: (1) Reddedilmeyi göze alarak istemeye devam etmek, (2) yeniliklere açık olmak, (3) tutkulu aşık rolü ve şehvetli kadın rollerini oynamak ve (4) ulaşılmazlık, gizem ve yasak arzuları içeren cinsel fanteziler kurmak ve bunları aşk oyunlarına dönüştürmek... Ayrıca şehvetin devamı için ilk önce erkeğin kadını yalnızca sevmekle kalmayıp aynı zamanda ona şehvet duyması ve bunu bakışlarıyla, dokunuşlarıyla hissettirmesi ve romantizm sunması, daha sonra kadının da erkeğe erotizm sunması ve erotik tavırlarla kışkırtmaya devam etmesi gerekir.

SEVGİ UYSAL, AŞK ASİDİR

Aşk muhakemenin olmadığı, inatçı ve koşulsuz bir benimsemedir. Aşk kendisinden ödün vermez, kendi kuralları, kabulleri ve tutumlarını kendi oluşturur. Âşık olduğumuzda karşımızdakine eleştirel olmayan bir ilgi duyarız. Aşk esnek değildir, bükülemez, bölünemezdir. Rochefoucauld'un söylediği gibi "Aşk bir ayaklanmadır. Âşık kişi eleştiri adına kendisine yönelen her ussal belirlemeye bir ayaklanmayla karşılık verecektir." Sevgi ise eleştiriye, hoşgörüyü tartışmaya ve uzlaşmaya açık bir esnekliğe sahiptir. Aşk gizemle beslenir ve er ya da geç aşka acı bulaşır, sevgi ise güvenli bir limandır.

SEVGİ SICAK, AŞK YAKICIDIR

Aşk, sevgiyi de içerir ama baskın olan ve ayakları yerden kesen yakıcı bir tutku ve arzudur. Sevgi ise şefkat, samimiyet ve güveni içerir. Aşkta hissedilen tutku ve arzu tatminsiz bir yoğunlukta olduğundan özlemle doludur; çünkü yoğun arzu daima yoksunluk duygusu yaratır. Âşkın da temelinde eksiklik, yani sahip olunmayan arzulama vardır. Freud "İnsanoğlunun erotik yaşamındaki sayısız tuhaflık ve âşık olma sürecinin kompulsif karakteri, çocukluğa başvurmaksızın ve çocukluktan kalma etkiler değerlendirilmeksizin neredeyse anlaşılmazdır," demiştir. Çünkü herkesin ilk aşk nesnesi anne ya da babasıdır ve her yetişkin ilk aşk nesnesinin içsel imgesini temsil eden bir âşık arar. Diğer bir ifadeyle âşık olmak, ilk aşk nesnesiyle yeniden bir araya gelmeyi temsil eder. Âşık olurken, çocuklukta oluşan ve ego sınırlarının olmadığı içsel aşk imgesinin kusursuz birlikteliğine dönüş arzusu canlanır. Aşk nesnesi ego idealinin yerini alır; yani kişi, âşık olduğu kişiyi kendisinin bir parçası yapar. İşte bu yüzden aynı anda yalnız bir kişiye âşık olabiliriz, çünkü tek içsel aşk imgesine sahibizdir. Bu özellikleriyle aşk, sevgiden çok daha şiddetli ve yoğun bir duygudur ve âşık olduğumuzda bu duygumuzu o kişiye var gücümüzle yöneliriz. İki kişiye birden âşık olmamızın mümkün olmaması bu kadar güçlü bir duyguyu aynı anda iki kişiye yöneltecek kudrete sahip olmamızdan da kaynaklanıyor olabilir.

Yayınlanma tarihi: 18.05.2017

Makale adresi: <http://www.cemkece.com.tr/m-ayni-anda-iki-kisiye-asik-olunabilir-mi.html>

Web : <http://www.cemkece.com.tr>

Facebook: <http://facebook.com/drcemkece>

Twitter: <http://twitter.com/drcemkece>

Google+: <https://plus.google.com/114707731481596974039>

Instagram: <http://instagram.com/drcemkece>

Youtube: <http://youtube.com/user/cisedorgtr>

RSS: <http://feeds.feedburner.com/drcemkece>